

Česká republika

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Bordovice

744 01 Bordovice 83

Identifikátor školy: 600 137 066

Termín konání orientační inspekce: 19. - 20. květen 2003

Čj.:	144 225/03-11084
Signatura:	on4aw150

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zřizovatel mateřské školy:	Obec Bordovice.
Sídlo zřizovatele:	742 75 Bordovice 130.
Právní forma organizace:	příspěvková organizace od 1.1.2003, IČO: 70 992 711.
Kapacita MŠ:	25 dětí, v současné době je v jedné třídě zapsáno 15 dětí.
Další součást MŠ:	školní jídelna (IZO:103 080 635) s kapacitou 40 jídel.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Činnost MŠ zajišťují celkem čtyři zaměstnanci, z toho dva pedagogičtí pracovníci včetně ředitelky. V souvislosti s kapacitním vytížením školy má učitelka kumulovaný pracovní úvazek jako školnice, vedoucí školní jídelny a v 52% úvazku pracuje jako učitelka bez požadovaných kvalifikačních předpokladů. Přímá práce s dětmi je kvalifikovaně zabezpečena vždy jen při dopolední směně ředitelkou MŠ. Týdenní rozsah přímé vyučovací povinnosti stanovené pro učitelku není v souladu s jejím pracovním úvazkem (doba přímé vyučovací povinnosti je 22 hodin týdně, pracovní úvazek stanovený zaměstnavatelem je 52%). Rozvržení pracovní doby pedagogických pracovníků je z hlediska realizace pedagogického programu neúčelné při překrývání v době od 11 hodin.

Kolektiv MŠ je v současné době stabilní a vyznačuje se nekonfliktními vnitřními vztahy. Komunikace na pracovišti je vzhledem k velikosti předškolního zařízení řešena operativně vzájemným kontaktem a úzkou kooperací zaměstnanců při řešení problematiky školy. Projednávají jsou zejména aktuální organizační a provozní záležitosti, ředitelka však nevytváří podněty pro komunikaci o pedagogické problematice a případném rozvoji školy. Nízká náročnost na kvalitu školy se odráží také v tom, že nejsou pro kolektiv vymezena reálná hlediska a kritéria směřující MŠ k jejímu rozvoji. Pedagogická práce nequalifikované učitelky není účinným způsobem odborně konzultována a její odborná činnost i po 3 letech práce s dětmi vykazuje významné profesní nedostatky.

Systematická kontrolní činnost v MŠ není prováděna, zejména v oblasti pedagogické chybí účinná zpětná vazba.

Komunikaci s rodiči řeší škola osvědčenými formami vzájemné spolupráce (třídní schůzky, denní kontakt s rodiči při předávání dětí, neformální kontakty při akcích organizovaných MŠ), které v průběhu své činnosti škola významněji neinovuje. Vnitřní řád řeší základní organizační pokyny pro rodiče. V komunikaci chybí systematická informovanost o pedagogické činnosti školy a výsledcích jednotlivých dětí.

Efektivita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je dlouhodobě hodnocena jako spíše podprůměrná. V pedagogické činnosti nejsou využívány poznatky z dřívějších vzdělávacích akcí, v MŠ také není téměř žádná současná odborná literatura. V letošním školním roce nereagovali na nabízené vzdělávací podněty (semináře, odborná literatura ap.), neseznamují se s *Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání (čj. 14 132/01-22)*, jehož obsah a struktura v současné době již podstatně ovlivňuje předškolní vzdělávání v ČR. Vzhledem k významným změnám v předškolní výchově uvedený přístup k dalšímu vzdělávání negativně ovlivňuje kvalitu pedagogického procesu.

Organizační struktura MŠ je jednoduchá a přehledná, vypovídá o pracovních stereotypch, které charakterizují a podporují neinovativní přístup k pedagogickému procesu. Práce s dětmi je vymezena stabilním režimem dne, který zdůrazňuje zejména organizaci dětí z hlediska stravování, odpočinku a pobytu venku, vytváří v okrajových částech dne prostor pro volné hry. Pro cílené pedagogické činnosti vymezuje 20 minut v dopoledním bloku. Organizace školy je zastaralá a nepodporuje aktivní přístup ke vzdělávání.

Personální podmínky jsou celkově hodnoceny jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

MŠ provozuje svou činnost v samostatné, starší budově s rozsáhlou zahradou, kterou v současné době využívá pro potřeby jednoho oddělení s 15 zapsanými dětmi. V objektu je prováděna základní údržba, revizní zprávy z kontrol neuvádějí zásadní provozní problémy. Přesto se v budově vyskytují výrazně amortizované části, které neúměrně zvyšují náročnost úklidu a údržby (např. stav sociálního a hygienického zařízení, opadávání vnitřních omítek). Účinně není vyřešena vyvážená regulace topení v MŠ, tj. nezabezpečuje stabilní teplotní klima pro celodenní pobyt dětí v MŠ. Prostory jsou s ohledem na počet dětí nadměrné, nejsou však vzájemně propojeny a děti jsou tedy z bezpečnostních důvodů umístěny vždy v jedné místnosti. K dispozici je zde jídelna, v další místnosti je ložnice s možností přizpůsobení prostoru na tělocvičnu. Aktivní část dne tráví děti v herně s klasickým stolovým uspořádáním, nemají k dispozici herní zákoutí (hrací koutky pro námětové hry ap.). Vymezení prostoru pro konstruktivní hry je nevyhovující z hlediska osvětlení místa i velikosti prostoru.

Všechno vnitřní vybavení je starší, z velké části značně opotřebované. Dětský sedací nábytek není výškově přizpůsoben heterogennímu složení třídy. Vybavenost hračkami, učebními pomůckami a spotřebním materiálem je podprůměrná, převažuje starší vybavení, u kterého dlouhodobě nedochází k aktualizaci, hračky jsou většinou opotřebované. Také fond dětské literatury není obnovován a zastaralá odborná pedagogická literatura neposkytuje podněty pro aktualizovaný přístup k pedagogické práci.

Estetická úroveň prostorů MŠ je mimořádně nízká. Negativně ji ovlivňuje výše uvedená kvalita vnitřního vybavení, ale také přístup učitelek k řešení vzhledu školy. Minimální je zde podíl dětí na výzdobě, vyskytují se zde převážně neúčelné a zastaralé instalace, které nemají bližší souvislost s aktivitami dětí předškolního věku nebo působí neesteticky.

Dlouhodobě neuspokojivé materiálně-technické podmínky jsou výsledkem neangažovaného a nekoncepčního přístupu vedení školy k jejich řešení. Ve vztahu ke zřizovateli nebyla vymezena reálná ekonomická potřeba zohledňující podmínky pro pedagogickou práci a specifikace konkrétních požadavků. Přestože mezi MŠ a zřizovatelem jsou vstřícné vztahy podporované úsilím obce provozovat MŠ, nemá obec k dispozici koncepci zkvalitňování materiálně-

technických podmínek MŠ a vedení školy nesměruje svou aktivitu k prosazování odůvodněných požadavků vyplývajících z dlouhodobých problémů v této oblasti.

Materiálně technické podmínky mateřské školy jsou hodnoceny jako pouze vyhovující a omezují realizaci kvalitního vzdělávacího programu.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

V MŠ je vždy na období jednoho školního roku zpracován *Celoroční plán výchovné práce*, ve kterém převažují zejména provozně-organizační záležitosti školy. Oblast vzdělávání je orientačně vymezena tematikou ročních období a několika formulacemi obecných cílů. Podrobněji je pak specifikována v týdenních plánech, které jsou podkladem pro konkrétní práci učitelek. Zde je vzdělávací obsah podle *Časově tematických plánů (ÚVPP Praha 1987)* vymezen izolovanými výchovnými složkami bez konkrétních návazností a s přesnou strukturou jejich začlenění do režimu dne (rozvrh výchovných složek).

Výchovně-vzdělávací program, který je v MŠ využíván v dlouhodobě nezměněné podobě, nepodléhá žádné inovaci, nezohledňuje pozitivní změny v předškolní výchově a podporuje nepříznivé stereotypy v pedagogické práci. Kvalita vzdělávacího programu je velmi nízká a tato skutečnost negativně ovlivňuje úroveň pedagogického působení v MŠ.

Realizovaný vzdělávací program je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy, ale nezohledňuje její aktuální vývoj a nevede k rozvoji kvality pedagogické práce v mateřské škole.

Povinná i další dokumentace je v MŠ vedena. Formální a administrativní úroveň dokladů je většinou průměrná.

Systém kontroly naplňování výchovně-vzdělávacích cílů vymezených ve výchovně-vzdělávacím programu není v MŠ vytvořen a realizován.

Průběh a výsledky vzdělávání v mateřské škole

Organizování a metody ve spontánních a řízených činnostech

V průběhu inspekce docházelo v organizaci pedagogické činnosti k jednoznačnému rozlišení řízených a spontánních činností dle stanoveného režimu dne. Ten má pevné členění jednotlivých částí podle vhodně stanovených intervalů stravování, pravidelného vymezení doby pro pobyt venku a odpolední odpočinek. Řízené činnosti byly dominantně směřovány do dopoledního bloku (pravidelné cvičení a činnost programově řízená). Převážná část dne byla ponechána spíše spontánním příležitostem k volné hře bez významnějšího vlivu učitelek. Důraz byl kladen na kolektivní přechody k jednotlivým činnostem. V činnosti MŠ byl zcela podceňován význam rovnoměrného rozčlenění pedagogických aktivit do průběhu celého dne, zejména

odpoledne byl pedagogický vliv nevýrazný a činnost učitelky směřovala převážně k zajišťování organizace dětí.

V plánu pedagogické práce byla pro každý den uvedena dílčí řízená aktivita se zaměřením na výchovné složky, význam ostatních aktivit byl v plánování potlačen. Formálně byl program třídy tematicky orientován do týdenního cyklů, v praxi však tato skutečnost nevedla k provázanosti obsahu a motivačnímu propojení. Příprava na práci s dětmi se vyznačovala převahou rutinních pracovních postupů a metodami, které dostatečně nepodporují aktivizaci dětí.

Řízené činnosti byly organizovány s převahou frontálních aktivit a dominantním postavením učitelky. V rámci omezených možností MŠ byly využívány převážně demonstrační pomůcky. Převažoval podíl vzdělávacích aktivit zaměřených na rozvoj poznatků, které souvisejí se zvoleným tematickým zaměřením a metody učení preferující spíše šíři poznatků a paměťové schopnosti. V menší míře se učitelky zaměřovaly na rozvoj dalších myšlenkových procesů u dětí a aktivní práci se získanými poznatky. Diferenciace náročností dle individuálních schopností dětí se v pedagogických přístupech vyskytovala spíše ojediněle, u dílčích aktivit byla zjištěna tendence k nižším požadavkům zejména na starší děti. Součástí pedagogického programu byla vždy pohybová aktivita, kterou učitelky podporují nejen přirozený pohyb a pohybové reakce dětí, ale také cíleně zdravotním cvičením rozšiřují pohybové dovednosti. Velkou část dne tráví děti venku, využívají příznivé podmínky v okolí MŠ pro přirozený pohyb ve volné přírodě a spontánní činnosti. Pozitivem je obohacení programu MŠ příležitostnou účastí dětí na kulturních představeních, předplaveckém výcviku, tradičních vystoupeních u příležitosti svátků a významných akcí v obci.

Spontánní činnosti probíhaly v uvolněné atmosféře, děti užívaly bez omezení dostupné hračky. Nedocházelo k jejich prolínání s řízenými aktivitami a nebyly pedagogicky účinně využívány. Přechod k řízeným činnostem byl vždy řešen kolektivně se zapojením všech dětí.

Organizace sebeobsluhy a hygieny byla přehledná, opět převažovala forma kolektivních přechodů. Stolování probíhalo v samostatné jídelně, jeho organizace dostatečně nepodporovala samostatnost a přirozené společenské návyky dětí (omezování přirozené konverzace mezi dětmi, není běžné používání příborů, dostatečně nepodporují příležitosti k individuální sebeobsluze ap.). Úroveň stolování byla spíše podprůměrná. Pitný režim byl v MŠ celodenně zaveden, ale nebyl k dispozici v místě aktuálního pobytu dětí.

Odpočinek dětí po obědě byl řešen pobytem na lehátku po celou dobu, kterou vymezuje režim dne. U dětí s nižší potřebou spánku nebyly nabídkou jiných klidových aktivit zohledněny jejich individuální potřeby.

Motivace a hodnocení, interakce a komunikace ve spontánních a řízených činnostech

Motivace pedagogického procesu byla vymezena tematickou orientací programu a učitelka ji účelově začleňovala zejména do průběhu řízených činností jako dílčí motivační prvek v dopoledním vzdělávacím bloku. Spontánní činnosti nebyly motivačními metodami výrazněji ovlivňovány. Tematická orientace programu nebyla vždy účinná z hlediska rozvíjení vnitřní motivace dětí, také dostatečně nepodporovala kompaktnost programu a integraci dílčích pedagogických aktivit.

V průběhu dne učitelky velmi málo navozovaly cílené komunikační příležitosti, většinou k nim docházelo při řízených činnostech, které však z hlediska řečové aktivity dětí nebyly dostatečně efektivní (nepodněcující otázky, převaha verbálního projevu učitelky ap.). Uvolněné vnitřní

klima třídy neomezovalo spontánní řečové projevy dětí a vytváření přirozených vzájemných vztahů. Metody práce s dětmi je však nepodněcovaly a nemotivovaly ke spolupráci.

Přístup učitelek k dětem byl přátelský, navozoval v MŠ nenáročné prostředí bez konfliktních situací. Hodnocení dětí učitelkami probíhalo v MŠ pouze spontánně, bez hlubšího záměru ve vztahu k rozvoji jejich osobnostních předpokladů. Formulace byly převážně pozitivní a vždy se zaměřovaly na chování dětí, zejména v souvislosti se způsobem jejich začlenění do skupiny. Ve vztahu ke vzdělávacímu obsahu nebylo zjištěno využívání zpětné vazby, z průběhu pedagogického programu také nebyl dětem zřejmý předpokládaný cíl a motivační podnět k činnosti.

Průběhové výsledky vzdělávání a výchovy

Dle dílčích zjištění vyplývajících z pozorování projevů dětí při pedagogickém procesu a z posouzení výsledků jejich činností (hry, výtvarné projevy, komunikace, sebeobslužné dovednosti ap.) převažují výsledky vzdělávání a výchovy, které odrážejí nižší podnětnost pedagogického působení. Mezi dětmi různých věkových skupin nebyly zjištěny výraznější kvalitativní rozdíly u činností bezprostředně souvisejícími s pedagogickým působením předškolního zařízení. Bez potíží se však začleňují do prostředí MŠ, na celkově velmi dobré úrovni jsou zdvořilostní návyky a bezprostřednost spontánní komunikace a vztahů mezi dětmi různého věku. Pozitivem v působení MŠ je skutečnost, že umožnila začlenění tělesně postiženého dítěte do kolektivu. Tato situace vedla k jednoznačně kladnému ovlivnění ostatních dětí i zdravotně postiženého dítěte (pozitivní prožívání kolektivu) při vytváření sociálních vztahů.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou dle dostupných zjištění celkově hodnoceny jako pouze vyhovující.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údaje v Rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. ŠMS/496/03/Mü, a ve Zřizovací listině vydané dne 21.10.2002 na základě usnesení zastupitelstva obce Bordovice ze dne 20.10.2002 nejsou shodné v adrese zřizovatele.
2. Přejedání školy do právní subjektivity byl s významnou pomocí zřizovatele dobře organizačně i administrativně zvládnut, nebyl provázen personálními změnami.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina* ze dne 21.10.2002 vydaná na základě usnesení zastupitelstva obce Bordovice ze dne 20.10.2002,
2. *Rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* čj. ŠMS/496/03/Mü,
3. personální dokumentace, doklady o odborné a pedagogické způsobilosti zaměstnanců,
4. *přehled výchovné práce* (školní rok 2002 / 2003),
5. *přehled o docházce* (školní rok 2002 / 2003),

6. evidenční listy pro děti v mateřské škole (školní rok 2002 / 2003),
7. kniha úrazů,
8. protokoly a záznamy o provedených kontrolách (školní rok 2002 / 2003),
9. Celoroční plán výchovné práce (školní rok 2000 / 2001, 2001 / 2002, 2002 / 2003),
10. týdenní vzdělávací plány (školní rok 2002 / 2003).

ZÁVĚR

Zjištěné personální podmínky řeší provozní potřeby MŠ, ale nevedou ke zkvalitnění průběhu výchovně-vzdělávací činnosti. Zásadním nedostatkem je podcenění metodické pomoci u nekvalifikované učitelky a její nesprávně stanovený rozsah přímé vyučovací povinnosti. Organizace školy je jednoduchá a přehledná, odráží ustálené provozní a organizační stereotypy v činnosti předškolního zařízení.

Materiálně – technické podmínky se vyznačují mimořádně nízkou podnětností ve vztahu k výchovně – vzdělávací činnosti. Zásadním nedostatkem při prosazování odůvodněných požadavků školy je neúčinná komunikace se zřizovatelem ze strany vedení MŠ, přestože dlouhodobým záměrem obce je zachování jednotřídní MŠ. Nízká kvalita vybavení školy je také způsobena malou informovaností pedagogických pracovníků o průběžném rozvoji předškolní výchovy a konkrétních nabídkách zohledňujících tento vývoj.

Výchovně-vzdělávací činnost je formálně zaměřena na realizaci týdenních tematických celků a všestrannou orientaci vzdělávání podle izolovaných výchovných složek. Konkrétní realizace programu se však vyznačuje převahou rutinních prvků v pedagogické práci, velmi nízkým motivačním efektem a nevýraznou aktivizací dětí. Průběh práce s dětmi postrádá inovační prvky a nebyla zjištěna účinná provázanost a vyváženost v poměru spontánních a řízených činností. Zjištěné přístupy k pedagogické práci jsou zastaralé a neefektivní zejména v souvislosti s individuálním rozvojem dětí. K vyhodnocování plánování a průběhu pedagogického procesu nejsou v MŠ vytvořeny evaluační nástroje.

Z aktuálních inspekčních zjištění vyplynulo, že závěry a doporučení z minulé inspekce, která se v MŠ uskutečnila dne 3. února 1999 (inspekční zpráva čj. 14 023/99-011074) nebyly v uplynulém období uspokojivě řešeny.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Jarmila Španihelová	v.r.

V Novém Jičíně dne 16. června 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. červen 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
--	---------------

Jaroslava Kociánová, ředitelka mateřské školy	v.r.
---	------

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu 28. Října 117, 702 18 Ostrava 2	2003-07-03	144 296/03-11084
Zřizovatel: Obec Bordovice , 742 75 Bordovice 130	2003-07-03	144 295/03-11084

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.